

การแข่งขันเคมีโอลิมปิกระดับชาติ ครั้งที่ 20

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วันอังคารที่ 14 พฤษภาคม 2567

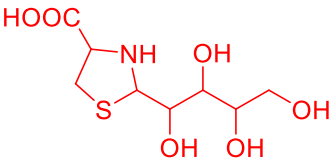
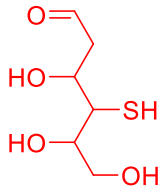
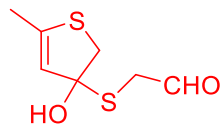
เวลา 09.00 – 14.00 น.

เฉลยข้อสอบภาคทฤษฎี

เลขประจำตัวสอบ _____

Answer to Problem 1 (10 points)

1.1 (6 points) Structures of compounds A, D, G, H, reagent I and II.

<p>Compound A (1 point)</p> 	<p>Compound D (1 point)</p>
<p>Compound G (exact number of liberated molecules must also be shown) (1 point)</p> <p style="text-align: center;">$2\text{H}_2\text{O}$</p> <p style="text-align: center;">เขียน 1 molecule ของน้ำ ให้ 0.5 คะแนน</p>	<p>Compound H (1 point)</p>
<p>Reagent I (1 point)</p> <p style="text-align: center;">$\text{HS}-\text{CH}_2-\text{CHO}$</p>	<p>Reagent II (1 point)</p> <p style="text-align: center;">$\text{H}_3\text{C}-\text{CHO}$</p>

1.2 (1 point)

Number of stereogenic centers in compound A

5

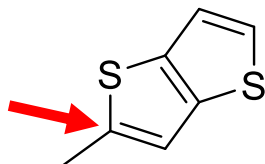
(0.5 point)

Number of stereoisomers if D-xylose and L-cysteine are used.

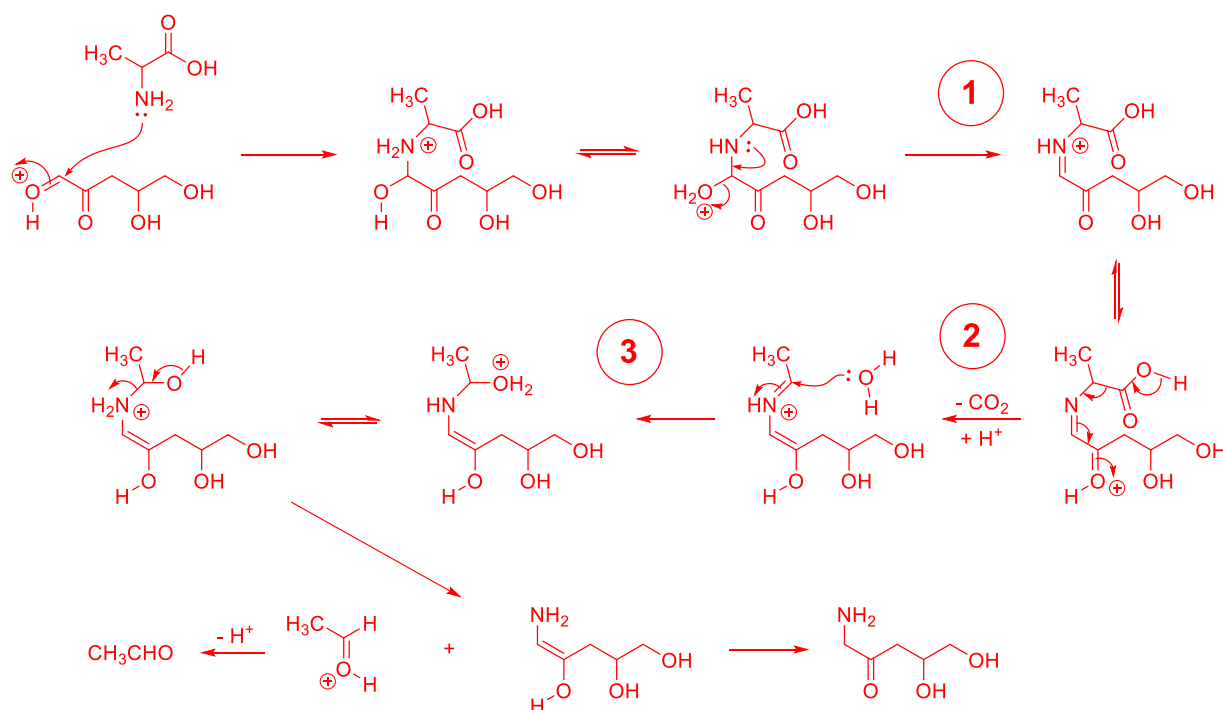
2

(0.5 point)

1.3 (1 point) Clearly add an arrow to identify the location of the ^{13}C -labeled carbon in compound J. If the labeled carbon has gone before becoming compound J, write down “no ^{13}C can be found.” without adding any arrow.

1.4 (2 points) Mechanism of Strecker degradation.

แสดง imine formation (ขั้น 1) ได้ถูกต้อง – 0.5 pt

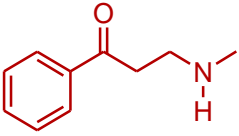
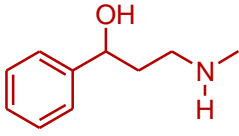
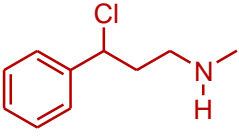
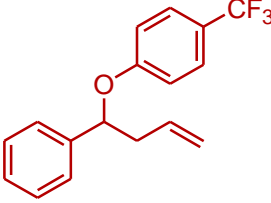
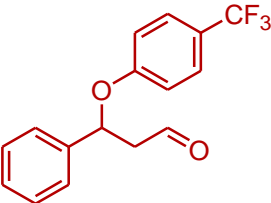
แสดง decarboxylation (ขั้น 2) ถูกต้อง – 0.75 pt

แสดง hydrolysis (ขั้น 3) ได้ถูกต้อง – 0.75 pt

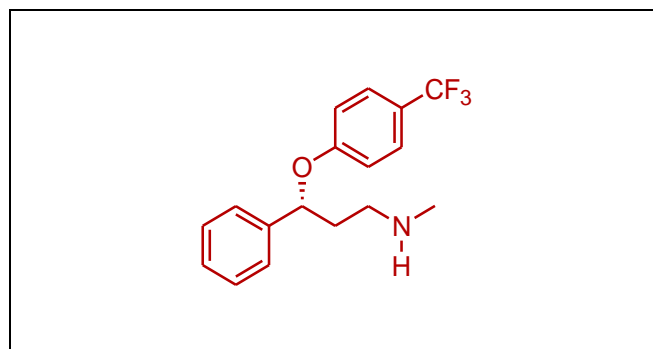
หักคะแนนลูกศรหรือ reagent ที่ไม่สมเหตุผล ฯลฯ โดยจะ normalize ระหว่างการตรวจ ในช่วง -0.25 – -0.5 pt

Answer to Problem 2 (9 points)

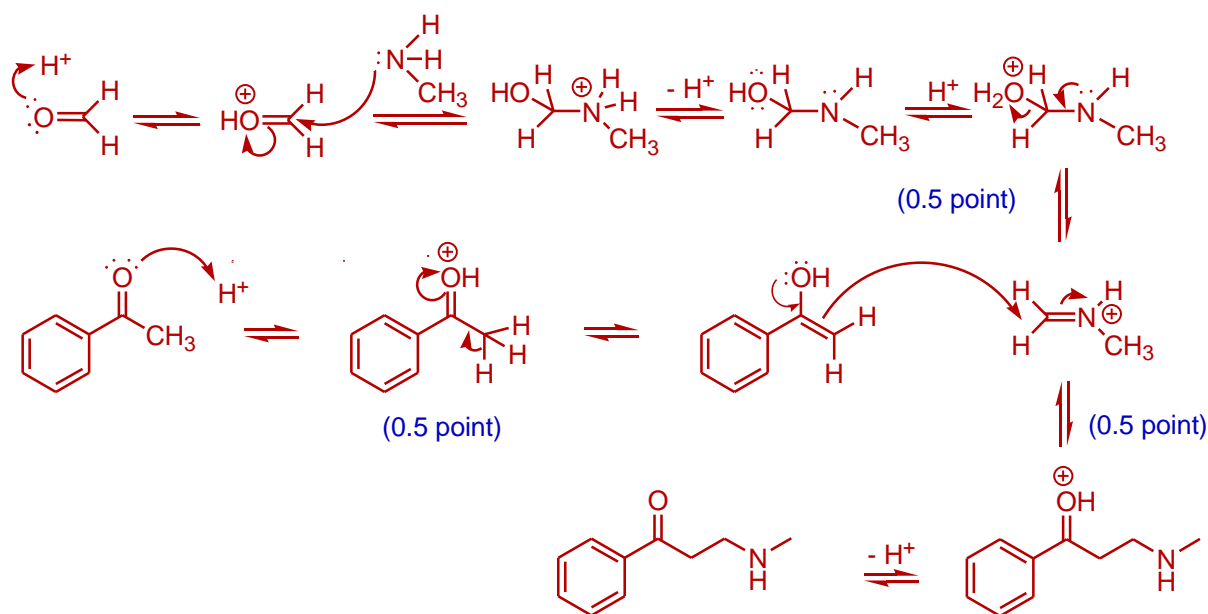
2.1 (7 points) Structures of compounds A – G.

Compound A (1 point) 	Compound B (1 point)
Compound C (1 point) 	Compound D (1 point)
Compound E (1 point) 	Compound F (1 point) CH_3NH_2
Compound G (1 point) NaBH_3CN or any reasonable reducing agent	

2.2 (0.5 point) Structure of (R)-Fluoxetine.

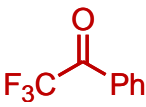
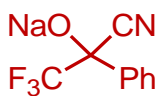
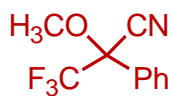
2.3 (1.5 points) Mechanism for the formation of Compound A.

- แสดงขั้นตอนของการทำปฏิกิริยาได้ถูกต้อง ได้แก่ 1. กลไกการเกิด iminium 2. การเกิด enol และ 3. การทำปฏิกิริยาการเติมระหว่าง imine กับ enol ให้ขึ้นละ 0.5 คะแนน
- เนื่องจากโจทย์ระบุว่าปฏิกิริยาขั้นตอนนี้เกิดภายใต้สภาวะที่เป็นกรดเล็กน้อย ดังนั้น กลไกควรเกี่ยวข้องกับการเติมและ/หรือการหลุดของ H^+ สามารถเขียน $+H^+$ หรือ $-H^+$ บนลูกศรสมการดังตัวอย่างได้โดยไม่จำเป็นต้องโยงลูกศรการไหลของ electron
- หากไม่ได้แสดงการเกิด protonation หรือการรับส่ง H^+ ให้ครบจะหักในภาพรวม 0.5 คะแนน
- หากเขียนกลไกในลักษณะที่เกิดในสภาวะที่ไม่เป็นกรด (เขียนผ่าน anion หรือเป็นกลางแบบไม่มี protonation) ไม่ให้คะแนน
- หากเขียนกลไกแบบผ่าน aldol condensation ก่อนแล้วตามด้วย Michael addition ไม่ให้คะแนน (เนื่องจากระบุในคำถามแล้วว่าเกิดผ่าน iminium ก่อน)
- กรณีพิเศษอื่น ๆ จะตรวจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และจะ normalize ในการตรวจจริงอีกครั้ง

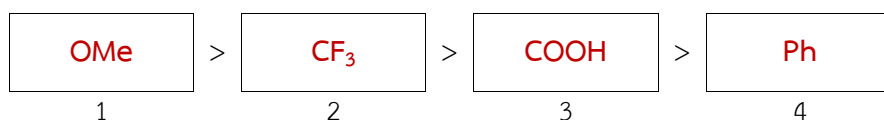
Answer to Problem 3 (11 points)

3.1 (3 points) Structures of compounds A – C.

Compound A	Compound B	Compound C
		
(1 คะแนน)	(1 คะแนน) หากเขียน OH ให้ 0.5 คะแนน	(1 คะแนน)

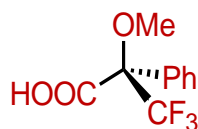
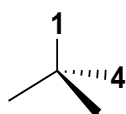
3.2 (2 points)

Priority of substituents:

(1 คะแนน) ต้องถูกทั้งหมด ไม่มี partial credit

Structure of (R)-Mosher's acid:

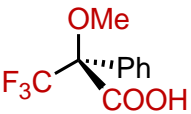
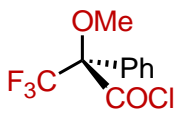
(0.5 คะแนน)
หากไม่เขียนตามที่
ระบุหัก 0.25

IUPAC name of (R)-Mosher's acid:

(R)-3,3,3-trifluoro-2-methoxy-2-phenylpropanoic acid

(0.5 คะแนน)

3.3 (3 points)

Starting material X	Reagent Y	Product Z
	SOCl ₂ , oxalyl chloride, PCl ₅	
(1 คะแนน) หาก X เป็น enantiomer กับ คำตอบที่ถูกต้อง ให้ 0.5 คะแนน	(1 คะแนน)	(1 คะแนน) หากโครงสร้าง X กับ Z เป็น enantiomer กัน หัก 0.75

3.4 (3 points)

3.4.1 Mole percent of (R)-K =

87.5

%

Mole percent of (S)-K =

12.5

%

(0.25 คะแนน)

(0.25 คะแนน)

Calculation (0.5 คะแนน)

$$\% \text{enantiomeric excess (ee)} = \frac{|(R)-(S)|}{(R)+(S)} \times 100$$

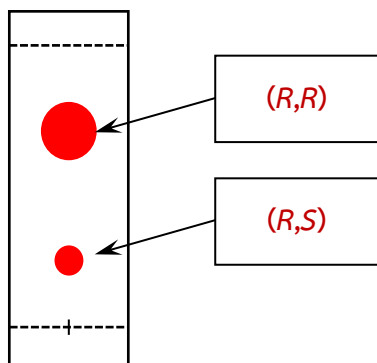
75% ee means 75% excess of (R)-isomer, and 25% racemic mixture of (R)- and (S)-isomer ($\frac{25}{2}$ % each).

$$(R)\text{-isomer} = 75 + \frac{25}{2} = 87.5\%$$

$$(S)\text{-isomer} = \frac{25}{2} = 12.5\%$$

ไม่จำกัดวิธีคำนวณหากแสดงมาแล้วได้ค่าที่ถูกต้อง)

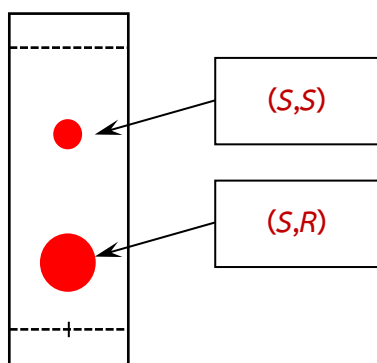
3.4.2 TLC profile with “(R,R)” or “(R,S)” labels in the boxes.

(0.5 คะแนน)

- ระบุตำแหน่งถูก/สอดคล้องกับ label 0.25 คะแนน
- วาดขนาดสอดคล้องกับข้อมูล %ee 0.25 คะแนน

3.4.3 TLC profile with proper labels in the boxes.

(1 คะแนน)

- ขนาด spot สอดคล้องกับ %ee โดยประมาณ (7 เท่า) หรือมีความแตกต่างถูกต้องชัดเจน 0.5 คะแนน
- ตำแหน่งของสาร (ค่า R_f) 0.5 คะแนน

Explanation of your prediction.

- The size of each spot depends on the amount of alcohol K. Ester containing (R)-K fragment will be a bigger spot. (0.25 คะแนน)
- R_f is a physical property. (R,R) and (S,S) are enantiomer so they should have the same R_f . As a result, R_f of (R,R) and (S,S) is higher than (R,S) and (S,R). (0.25 คะแนน)

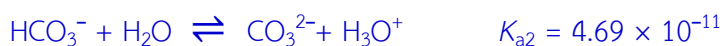
คำตอบข้อที่ 4 (15 คะแนน)

4.1 (3 คะแนน) ข้อความเกี่ยวกับสารละลายนี้ถูกหรือผิด (คำตอบที่ไม่ถูกต้องจะถูกหักคะแนน)

(คำตอบถูก 0.5 ผิด -0.5 ไม่ตอบ 0)

☐ ถูก ☒ ผิด (1) ความเข้มข้นของ H_3O^+ จากการแตกตัวของ H_2CO_3 และ HCO_3^- มีค่าเท่ากัน☐ ถูก ☒ ผิด (2) $[\text{CO}_3^{2-}] < 4.69 \times 10^{-11} \text{ M}$ ☒ ถูก ☐ ผิด (3) ความเข้มข้นที่ภาวะสมดุลเป็นดังนี้ $[\text{H}_2\text{CO}_3] > [\text{HCO}_3^-] > [\text{CO}_3^{2-}]$ ☒ ถูก ☐ ผิด (4) pH เท่ากับ 4.088☒ ถูก ☐ ผิด (5) กราฟที่ได้จากการไทเทรตกับสารละลาย NaOH ปรากฏจุดสมมูล 2 จุดแยกกันอย่างชัดเจน☐ ถูก ☒ ผิด (6) การไทเทรตกับสารละลาย NaOH โดยใช้ฟีนอล์ฟทาลีนเป็นอินดิเคเตอร์ มีอัตราส่วนโมลของ H_2CO_3 ต่อ NaOH เท่ากับ 2 : 1

(4) การคำนวณ pH

 H_3O^+ ในสารละลายเกิดจากการแตกตัวของ H_2CO_3 และ HCO_3^-

$$[\text{H}_3\text{O}^+] = [\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{H}_2\text{CO}_3} + [\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{HCO}_3^-}$$

เนื่องจาก K_{a2} มีค่าน้อย ดังนั้น H_3O^+ ที่เกิดจากการแตกตัวของ HCO_3^- จึงน้อยจนไม่ต้องคำนึงถึง

$$[\text{H}_3\text{O}^+] = [\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{H}_2\text{CO}_3} + \cancel{[\text{H}_3\text{O}^+]_{\text{HCO}_3^-}}$$

$$K_{a1} = \frac{[\text{HCO}_3^-][\text{H}_3\text{O}^+]}{[\text{H}_2\text{CO}_3]}$$

$$K_{a1} = \frac{(x)(x)}{(0.0150 - x)} = 4.45 \times 10^{-7}$$

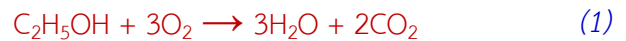
ใช้วิธี approximation จะได้ $x = 8.17 \times 10^{-5} \text{ M}$ จะเห็นว่า $x \leq 5\%$ ของ 0.0150 M (0.54%)

$$\text{pH} = -\log [\text{H}_3\text{O}^+] = -\log (8.17 \times 10^{-5}) = 4.087777 \rightarrow 4.088$$

4.2 (2.5 คะแนน)

สมการเคมีการเผาไหม้สมบูรณ์ของเอทานอล

Carbon footprint (CF) ของการเผาไหม้สมบูรณ์ของเอทานอล =

34.3

mol CO₂ / L (0.5)
SF -0.25

วิธีคำนวณโดยวิธีเปลี่ยนหน่วย (factor-label method)

(1)

$$\text{CF} = \frac{2 \text{ mol CO}_2}{1 \text{ mol C}_2\text{H}_5\text{OH}} \times \frac{1 \text{ mol C}_2\text{H}_5\text{OH}}{46.0 \text{ g C}_2\text{H}_5\text{OH}} \times \frac{0.789 \text{ g C}_2\text{H}_5\text{OH}}{1 \text{ mL C}_2\text{H}_5\text{OH}} \times \frac{10^3 \text{ mL C}_2\text{H}_5\text{OH}}{1 \text{ L C}_2\text{H}_5\text{OH}} \times \quad \times$$

4.3 (4.5 คะแนน) Carbon footprint ของการเผาไหม้แก๊สหุงต้ม =

1.05 (0.5)

kg CO₂/ถัง

เศษส่วนโมลของโพรเพนในแก๊สหุงต้ม

= 0.722 (0.5)

SF ที่ละ -0.25

วิธีคำนวณ

ตะกอนขาวที่เกิดขึ้นคือ BaCO₃ (อธิบาย เขียนสมการเคมี หรือแสดงสูตรเคมีของตะกอนในวิธีคำนวณก็ได้)

นำมาคำนวณ carbon footprint ได้ว่า

$$\text{CF} \frac{\text{kg CO}_2}{1 \text{ ถัง}} = \frac{824.0 \text{ g BaCO}_3}{(100.0 - 82.5) \text{ psi แก๊ส}} \times \frac{100.0 \text{ psi แก๊ส}}{1 \text{ ถัง}} \times \frac{1 \text{ mol BaCO}_3}{197.3 \text{ g BaCO}_3} \times \frac{1 \text{ mol CO}_2}{1 \text{ mol BaCO}_3} \times \frac{44.0 \text{ g CO}_2}{1 \text{ mol CO}_2} \times \frac{1 \text{ kg CO}_2}{1000 \text{ g CO}_2} = 1.05 \frac{\text{kg CO}_2}{1 \text{ ถัง}}$$

คำนวณจำนวนโมลของแก๊สผสมในแก๊ส 1 ถัง จากสมการแก๊สอุดมคติ $PV = nRT$ จะได้

(สมการ 0.25)

$$n = \frac{PV}{RT} = \frac{(100.0 \text{ psi} \times \frac{1 \text{ atm}}{14.7 \text{ psi}})(27.1 \text{ L})}{(0.08206 \text{ L atm mol}^{-1} \text{ K}^{-1})(273.15 + 35.00 \text{ K})} = 7.29 \text{ mol}$$

(แปลงหน่วย 0.25)

(แทนค่า 0.25)

คำนวณจำนวนโมลของแก๊สแต่ละชนิดจากปริมาณ CO₂ ที่เกิดขึ้น โดยกำหนดให้ มีโพรเพน x mol จะได้ว่ามีบิวเทน $7.29 - x$ mol (อัตราส่วนโมลแก๊สทั้งสองต่อ CO₂ ที่เกิดขึ้นอาจเขียนสมการเคมีหรือไม่ก็ได้)

(0.25)

mol CO₂ total = mol CO₂ from C₃H₈ + mol CO₂ from C₄H₁₀

(0.25)

$$1.05 \times 10^3 \text{ g CO}_2 \times \frac{1 \text{ mol CO}_2}{44.0 \text{ g CO}_2} = \left(x \text{ mol C}_3\text{H}_8 \times \frac{3 \text{ mol CO}_2}{1 \text{ mol C}_3\text{H}_8} \right) + \left((7.29 - x) \text{ mol C}_4\text{H}_{10} \times \frac{4 \text{ mol CO}_2}{1 \text{ mol C}_4\text{H}_{10}} \right)$$

(0.25)

(0.25)

(0.25)

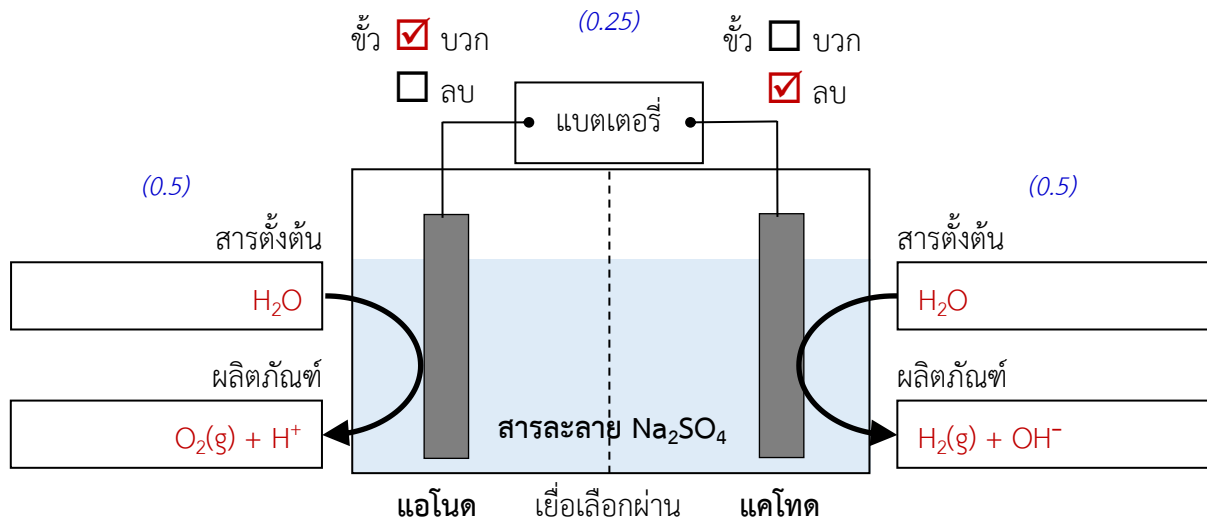
$$23.9 = 3x + 4(7.29 - x)$$

$$x = 5.26 \text{ mol}$$

จะได้ว่ามีโพรเพน 5.30 mol คำนวณเศษส่วนโมลได้ว่า

$$X_{\text{C}_3\text{H}_8} = \frac{5.26}{7.29} = 0.722 \quad (0.25)$$

4.4 (1.25 คะแนน) สูตรเคมีของสารตั้งต้นและผลิตภัณฑ์ที่แคโทดและแอโนด และการต่อขั้วไฟฟ้ากับแบตเตอรี่

4.5 (3.75 คะแนน)	กระแสไฟฟ้า =	0.167	A	(0.5)
	ผลได้ร้อยละ =	83.0	%	(0.5)

วิธีคำนวณ

คำนวณจำนวนโมลของ CO_2 ต่อวินาที

$$n = \frac{PV}{RT}$$

สมการ (0.25)

$$= \frac{(1.00 \text{ atm}) \left(\frac{3.00 \text{ L air}}{1 \text{ min}} \times \frac{1 \text{ min}}{60 \text{ s}} \times \frac{0.0425 \text{ L CO}_2}{100 \text{ L air}} \right)}{(0.08206 \text{ L atm mol}^{-1} \text{ K}^{-1})(300.0 \text{ K})} = 8.63 \times 10^{-7} \text{ mol/s}$$

หา V_{CO_2} (0.5)
แทนค่าอื่น (0.25)

คำนวณกระแสไฟฟ้าจากกฎของฟาราเดย์

$$\text{กระแสไฟฟ้า} = \frac{8.63 \times 10^{-7} \text{ mol CO}_2}{1 \text{ s}} \times \frac{2 \text{ mol OH}^-}{1 \text{ mol CO}_2} \times \frac{2 \text{ mol e}^-}{2 \text{ mol OH}^-} \times \frac{96485 \text{ C}}{1 \text{ mol e}^-} = 0.167 \text{ A}$$

(0.25)   (0.25)   (0.25)

ผลได้ตามทฤษฎี

$$= \frac{8.63 \times 10^{-7} \text{ mol CO}_2}{1 \text{ s}} \times \frac{60 \text{ s}}{1 \text{ min}} \times \frac{60 \text{ min}}{1 \text{ h}} \times \frac{24 \text{ h}}{1 \text{ day}} \times \frac{1 \text{ mol CaCO}_3}{1 \text{ mol CO}_2} \times \frac{100.1 \text{ g CaCO}_3}{1 \text{ mol CaCO}_3}$$

(0.25)   (0.25)   (0.25)

$$= 7.46 \text{ g}$$

$$\% \text{yield} = \frac{6.19 \text{ g}}{7.46 \text{ g}} \times 100\%$$

(0.25)

$$= 83.0\%$$

คำตอบข้อที่ 5 (15 คะแนน)

5.1 (2 คะแนน) จากการทดลองตอน 1

5.1.1 ☐ ไม่เกิดตะกอน ☒ เกิดตะกอน คือ Fe(OH)₂ (1)*ตอบว่าเกิดตะกอน แต่ไม่ระบุสูตรเคมีของตะกอนหรือระบุผิด ไม่ให้คะแนน*

5.1.2 สีของสารละลาย : ก่อนไทเทรต

wine red

ที่จุดยุติ

blue (1)*ให้คะแนนช่องละ 0.5 แต่ถ้าตอบสีเดียวกัน 2 ช่อง ไม่ให้คะแนน*

5.2 (2 คะแนน) จากการทดลองตอน 2

5.2.1 ☐ ไม่เกิดตะกอน ☒ เกิดตะกอน คือ Fe(OH)₂ และ Mg(OH)₂ (1)*ตอบว่าเกิดตะกอน แต่ไม่ระบุสูตรเคมีของตะกอน ไม่ให้คะแนน*

5.2.2 สีของสารละลาย : ก่อนไทเทรต

red

ที่จุดยุติ

blue (1)*ให้คะแนนช่องละ 0.5 แต่ถ้าตอบสีเดียวกัน 2 ช่อง ไม่ให้คะแนน*

5.3 (3.5 คะแนน)

ความเข้มข้นของแคลเซียมในสารละลายขวด A = 0.04388 mol/L (0.5)ปริมาณแคลเซียมในผลิตภัณฑ์ = 220 mg ต่อ 1 เม็ด (0.5)

วิธีคำนวณ

ใช้ข้อมูลปริมาตร EDTA จากตอน 2 = 17.40 mL (0.5)

$$\begin{aligned} \text{Ca (mol/L)} &= \frac{17.40 \text{ mL EDTA}}{10.00 \text{ mL sample soln}} \times \frac{0.02522 \text{ mol EDTA}}{1000 \text{ mL EDTA}} \times \frac{1 \text{ mol Ca}}{1 \text{ mol EDTA}} \times \frac{1000 \text{ mL}}{1 \text{ L}} \\ &= 0.04388 \text{ mol/L (0.0438828)} \end{aligned} \quad (1)$$

$$\begin{aligned} \text{Ca (mg/tablet)} &= \frac{0.04388 \text{ mol Ca}}{1000 \text{ mL}} \times \frac{40.1 \text{ g Ca}}{1 \text{ mol Ca}} \times \frac{1000 \text{ mg}}{1 \text{ g}} \times \frac{250.0 \text{ mL sample soln}}{2 \text{ tablets}} \\ &= 220 \text{ mg/tablet (219.9485)} \end{aligned} \quad (1)$$

(แทนค่าด้วยตัวเลขที่ไม่คำนึงถึงนัยสำคัญที่ใดที่หนึ่ง หัก 0.25 คะแนน)

5.4 (4 คะแนน) จากการทดลองตอน 3

5.4.1 $a = \boxed{1}$ $b = \boxed{8}$ $c = \boxed{5}$ $m = \boxed{2}$ (1)

a, b, c ต้องถูกทั้งหมด = 0.75 คะแนน //

$m = 0.25$ คะแนน

5.4.2 ความเข้มข้นของเหล็กในสารละลายขวด A = $\boxed{0.1097}$ mol/L (0.5)

ปริมาณเหล็กในผลิตภัณฑ์ = $\boxed{765}$ mg ต่อ 1 เม็ด (0.5)

วิธีคำนวณ

$$\text{Fe (mol/L)} = \frac{11.25 \text{ mL KMnO}_4}{10.00 \text{ mL sample soln}} \times \frac{0.01950 \text{ mol KMnO}_4}{1000 \text{ mL KMnO}_4} \times \frac{5 \text{ mol Fe}}{1 \text{ mol KMnO}_4} \times \frac{1000 \text{ mL}}{1 \text{ L}} \quad (1)$$

$$= 0.1097 \text{ mol/L (0.1096875)}$$

$$\text{Fe (mg/tablet)} = \frac{0.1097 \text{ mol Fe}}{1000 \text{ mL}} \times \frac{55.8 \text{ g Fe}}{1 \text{ mol Fe}} \times \frac{1000 \text{ mg}}{1 \text{ g}} \times \frac{250.0 \text{ mL sample soln}}{2 \text{ tablets}} \quad (1)$$

$$= 765 \text{ mg/tablet (765.1575)}$$

(แทนค่าด้วยตัวเลขที่ไม่คำนึงถึงนัยสำคัญที่ใดที่หนึ่ง หัก 0.25 คะแนน)

5.5 (2.5 คะแนน) จากการทดลองตอน 4

ปริมาณเหล็กในผลิตภัณฑ์ = 729 mg ต่อ 1 เม็ด (0.5)

วิธีคำนวณ

ความเข้มข้นของเหล็กในสารละลายขวด B (ไม่จำเป็นต้องแสดงวิธี)

จาก สมการของกราฟมาตรฐาน คือ $y = 0.0188x + 0.0129$

$$\text{Fe (mg/L)} = \frac{(0.671 - 0.0129)}{0.0188} = (35.005319) \text{ mg/L}$$

ความเข้มข้นของเหล็กในสารละลายขวด A

$$\begin{aligned} \text{Fe (mg/L)} &= \frac{(0.671 - 0.0129)}{0.0188} \frac{\text{mg Fe flask B}}{\text{L}} \times \frac{500.0 \text{ mL Fe flask B}}{3.00 \text{ mL Fe flask A}} \\ &= (5834.219858) \text{ mg/L} \end{aligned} \quad (1.5)$$

$$\begin{aligned} \text{Fe (mg/tablet)} &= \frac{5834.2199 \text{ mg Fe}}{1000 \text{ mL}} \times \frac{250.0 \text{ mL sample soln}}{2 \text{ tablets}} \\ &= 729 \text{ mg/tablet} \quad (729.27749) \end{aligned} \quad (0.5)$$

หรือ เขียนรวมทั้งหมด แล้วคำนวณเลขครั้งเดียว จะได้

$$\begin{aligned} \text{Fe (mg/tablet)} &= \\ &= \frac{(0.671 - 0.0129)}{0.0188} \frac{\text{mg Fe flask B}}{\text{L}} \times \frac{500.0 \text{ mL Fe flask B}}{3.00 \text{ mL Fe flask A}} \times \frac{250.0 \text{ mL sample soln (A)}}{2 \text{ tablets}} \times \frac{1 \text{ L}}{1000 \text{ mL}} \\ &= 729 \text{ mg/tablet} \quad (729.27748) \end{aligned}$$

5.6 (1 คะแนน)

ปริมาณของเหล็กที่ระบุไว้บนฉลากผลิตภัณฑ์ = 750 mg ต่อ 1 เม็ด (0.5)

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned} \text{ความคลาดเคลื่อนสัมพัทธ์} &= \frac{\text{ค่าที่ได้} - \text{ค่าจริง}}{\text{ค่าจริง}} \times 100 \\ \text{ตอน 3} \quad 2.0 &= \frac{765 - x}{x} \times 100 \quad x = 750 \\ \text{ตอน 4} \quad -2.8 &= \frac{729 - x}{x} \times 100 \quad x = 750 \\ &(\text{แสดงวิธีคำนวณจากตอนใดตอนหนึ่งก็ได้}) \end{aligned} \quad (0.5)$$

คำตอบข้อที่ 6 (10 คะแนน)

แนวคิดเบื้องต้น จากข้อมูลของธาตุที่กำหนดให้จะได้ว่า ธาตุแต่ละตัวอยู่คนละหมู่ ดังนั้น

A	D	E	G	J	L
K	Al	Pb	Br	N	S

6.1 (1 คะแนน)

การจัดเรียงอิเล็กตรอนของ A คือ

$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^1$ หรือ $[Ar]4s^1$ (0.5 คะแนน)

(ตอบของธาตุหมู่ 1 ที่ไม่ใช่ K ให้ 0.25 คะแนน)

สูตรสารประกอบออกไซด์ของ A คือ

K_2O (0.5 คะแนน)

(ตอบโดยใช้สัญลักษณ์ตามตารางธาตุ)

6.2 (1 คะแนน)

GF_3 มีรูปร่างเป็น

ตัวที หรือ T-shaped (0.5 คะแนน)

อะตอมกลางใช้ไฮบริดออร์บิทัล

sp^3d (0.5 คะแนน)

6.3 (2 คะแนน)

แนวคิด X อยู่ในคาบ 6 หมู่ 13 X คือ Tl X ที่มีสถานะออกซิเดชันสูงสุดคือ Tl^{3+}

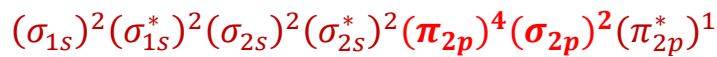
สูตรเคมีของสารเชิงซ้อนของ X	มีไอโซเมอร์หรือไม่ ถ้ามี เลือกชนิดไอโซเมอร์ที่เป็นไปได้ (ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องเพื่อเลือกคำตอบ)				
	ไม่มีไอโซเมอร์	cis	trans	mer	fac
$XCl(OH_2)_5^{2+}$	✓				
$XCl_2(OH_2)_4^+$		✓	✓		
$XCl_3(OH_2)_3$				✓	✓
$XCl_4(OH_2)_2^-$		✓	✓		
$XCl_5(OH_2)^{2-}$	✓				
XCl_6^{3-}	✓				

(สูตรเคมีละ $0.25 \times 6 = 1.5$ คะแนน)

(ไอโซเมอร์ แยกละ 0.1×5 (ยกเว้น XCl_6^{3-}) = 0.5 คะแนน)

6.4 (2 คะแนน)

6.4.1 การจัดเรียงอิเล็กตรอนของ JO

(1 คะแนน, ถ้าลำดับ σ_{2p} - π_{2p} สลับ ได้ 0.25 คะแนน)

6.4.2 อันดับพันธะของ JO เท่ากับ

2.5

(0.5 คะแนน)

6.4.3 สมบัติแม่เหล็กของโมเลกุล JO

(0.5 คะแนน)

☐ diamagnetic   ☒ paramagnetic   ☐ ferrimagnetic   ☐ ferromagnetic

6.5 (2 คะแนน)

สถานะออกซิเดชันของ L ค่าต่ำสุด คือ

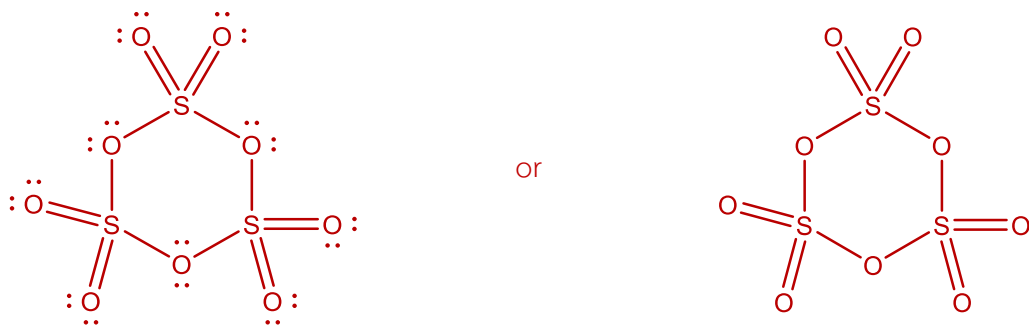
-2

ค่าสูงสุด คือ

+6

(1 คะแนน)

โครงสร้างลิวอิสของสารประกอบไดรอกไซด์ของ L ในสถานะของแข็ง

(1 คะแนน, ตอบเป็นวง O-bridged ที่มากหรือน้อยกว่า trimer ได้ 0.25 คะแนน)

6.6 (2 คะแนน)

6.6.1 ค่า electronegativity (EN)

A

<

D

<

L

<

J

(1 คะแนน)

6.6.2 ค่าพลังงานไอออไนเซชันลำดับที่ 3 (IE_3)

D

<

L

<

A

<

J

(1 คะแนน)

คำตอบข้อที่ 7 (10 คะแนน)

7.1 (1.5 คะแนน)

สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง d กับ r

$$2\sqrt{2}r = \left(\frac{u \cdot M}{d \cdot N_A} \right)^{1/3} \text{ or } d = \frac{u \cdot M}{N_A \cdot (2\sqrt{2}r)^3} \quad (1)$$

รัศมี r มีค่า

149

pm

(0.5)

7.2 (1 คะแนน)

เลขโคออร์ดิเนชันของ L =

2

ของ M =

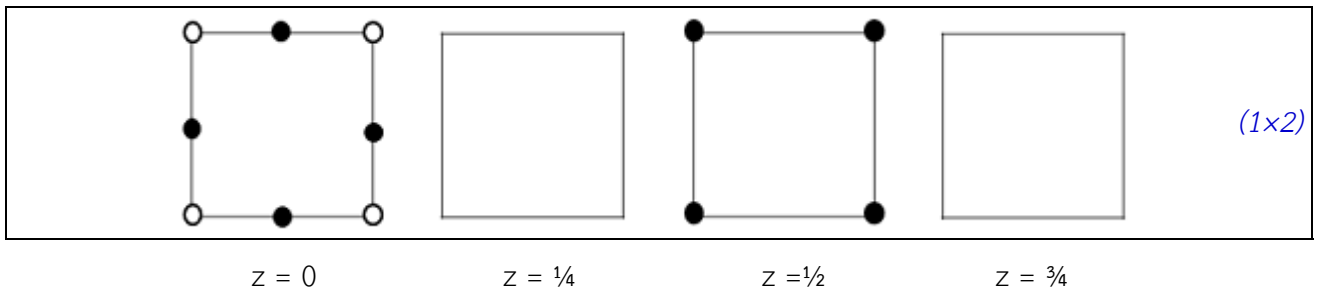
6

(0.5+0.5)

7.3 (2 คะแนน) สูตรอย่างง่ายของ X ที่เป็นไปได้ (เขียนสูตรตอบโดยใช้สัญลักษณ์ตามตารางธาตุ)

 Na_3N AlF_3

(1+1)

7.4 (2 คะแนน) จุดแลตทิซของ X ตามแกน z โดยใช้ ● แทน L และ ○ แทน M

(1×2)

7.5 (2 คะแนน)

X มีมวลต่อโมล =

83.0

g/mol

มีความหนาแน่น =

1.29

g/cm³

(1+1)

ถ้าตอบด้วย AlF_3 มวลต่อโมล 84.0 g/mol ได้ 0 pt   ความหนาแน่น 1.31 g/cm³ ได้ 1 pt

7.6 (1.5 คะแนน)

(0.5+0.5+0.5)

โครงสร้างหลัก

ไอออนบวก

☐ sc ☐ bcc ☐ hcp ☐ fcc

ไอออนลบ

☐ sc ☐ bcc ☐ hcp ☒ fcc

การบรรจุในช่องว่าง

☐ คิวบิก ☒ ออกตะฮีดรัล ☒ เททระฮีดรัล☐ คิวบิก ☐ ออกตะฮีดรัล ☐ เททระฮีดรัล

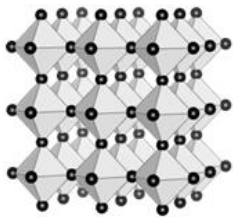
แนวคิดและวิธีคำนวณ

ขนาดไอออนที่ isoelectronic กัน: $\text{N}^{3-} > \text{O}^{2-} > \text{F}^- > \text{Na}^+ > \text{Mg}^{2+} > \text{Al}^{3+}$

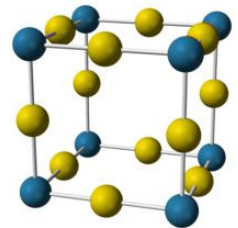
MgO: ไอออนลบ (O^{2-}) มีขนาดใหญ่กว่า จัดเรียงตัวแบบ fcc; ไอออนบวก (Mg^{2+}) อยู่ในช่องว่างออกเตฮีดรัล

fcc เมื่อ a = unit cell length: $(4r)^2 = a^2 + a^2$; $a = 2\sqrt{2}r$; $d = \frac{u \cdot M}{N_A \cdot a^3}$; $a = 4.209 \times 10^{-8} \text{ cm} = 421 \text{ pm}$

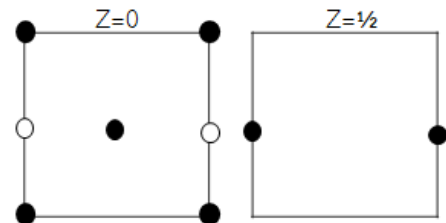
$$r = \frac{\left(\frac{u \cdot M}{d \cdot N_A} \right)^{1/3}}{2\sqrt{2}} = \frac{\left(\frac{4 \text{ units} \times (40.3 \text{ g MgO/mol})}{(3.59 \text{ g/cm}^3) \times (6.022 \times 10^{23} \text{ units/mol})} \right)^{1/3}}{2\sqrt{2}} = 1.488 \times 10^{-8} \text{ cm} = 149 \text{ pm}$$

A_6 octahedra with **B** inside เลขโคออร์ดิเนชัน CN ของ **L** = 2 (L ที่มุมต่อกับ **M** ใน Oh ที่แชร์มุมอยู่) CN ของ **M** ซึ่งอยู่ใน $\text{L}_6 = 6$ สูตรอย่างง่ายเป็น L_3M ซึ่งอาจเป็น Na_3N หรือ AlF_3 วาด unit cell ได้ตามรูปขวา มี **M** ที่มุม ($1/8 \times 8 = 1$) **L** ตามขอบ ($1/4 \times 12 = 3$) สูตร L_3M แต่เพราะ unit cell length ($2 \times 237 = 474 \text{ pm}$) ยาวกว่าของ MgO แสดงว่าเป็น Na_3N (เพิ่มเติม AlF_3 เป็น tetragonal)

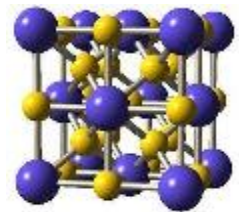
ตำแหน่งจุดแลตทิซ ถ้าวาดโดยให้ **L** อยู่ทีมุมของลูกบาศก์ จะไม่ใช่ unit cell ที่ดีที่สุดเพราะมี **L** และ **M** แคบงหน้า/ขอบเท่านั้น แม้จะได้ L_3M เช่นเดียวกัน (มองจาก front view/side view วาด unit cell ได้ต่างกัน คือหมุนไป 90°) **ให้คะแนนครึ่งหนึ่ง**

ความหนาแน่นของ **X**: $d_{\text{Na}_3\text{N}} = \frac{u \cdot M}{N_A \cdot a^3} = \frac{1 \text{ unit} \times (83.0 \text{ g Na}_3\text{N/mol})}{(6.022 \times 10^{23} \text{ units/mol}) \times (2 \times 2.37 \times 10^{-8} \text{ cm})^3} = 1.294 \text{ g/cm}^3$

ถ้าคิด AlF_3 (84.0 g/mol) จะได้ 1.310 g/cm^3

โครงสร้างที่ชิดกันที่สุดในระบบลูกบาศก์ คือ FCC ที่มีช่องว่างออกเตฮีดรัลและเททระฮีดรัล ใน Li_3N ไอออนลบ N^{3-} ที่ขนาดใหญ่กว่าเป็นโครงสร้างหลักแบบ FCC ส่วนไอออนบวก Li^+ มีขนาดเล็กกว่า มีจำนวนเป็น 3 เท่า จึงต้องอยู่ในช่องว่างทั้งแบบออกเตฮีดรัลและเททระฮีดรัล (นี่คือโครงสร้าง $\gamma\text{-Li}_3\text{N}$ ซึ่งเกิดที่ความดันสูง ๆ)

คำตอบข้อที่ 8 (10 คะแนน)

8.1 (3 คะแนน)

8.1.1

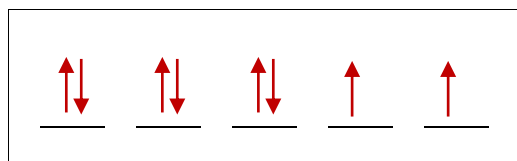
$$\mu_{\text{spin-only}} = \boxed{2.83} \cdot \mu_B \quad (0.25) \quad \mu_{\text{spin-only}} = \boxed{4.90} \cdot \mu_B \quad (0.25)$$

(ตอบทศนิยม 2 ตำแหน่ง)   (ตอบทศนิยม 2 ตำแหน่ง)

8.1.2

Ni^{2+}

การจัดเรียง d อิเล็กตรอนใน d orbital

$$m_l = \boxed{2} \quad \boxed{1} \quad \boxed{0} \quad \boxed{-1} \quad \boxed{-2}$$

d-electron และ m_l (0.5) ต้องถูกทั้งหมด

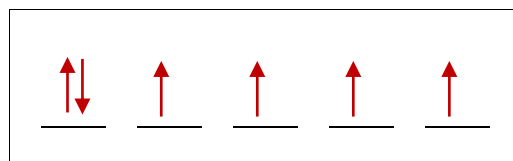
$$L = \boxed{3} \quad (0.25)$$

$$\mu_{\text{eff}} = \boxed{4.47} \cdot \mu_B \quad (0.25)$$

(ตอบทศนิยม 2 ตำแหน่ง)

Fe^{2+}

การจัดเรียง d อิเล็กตรอนใน d orbital

$$m_l = \boxed{2} \quad \boxed{1} \quad \boxed{0} \quad \boxed{-1} \quad \boxed{-2}$$

d-electron และ m_l (0.5) ต้องถูกทั้งหมด

$$L = \boxed{2} \quad (0.25)$$

$$\mu_{\text{eff}} = \boxed{5.48} \cdot \mu_B \quad (0.25)$$

(ตอบทศนิยม 2 ตำแหน่ง)

8.1.3 สปีชีส์ที่มีค่า $\mu_{\text{spin-only}} = \mu_{\text{eff}}$ คือ ☐ Cr^{3+} ☒ Fe^{3+} ☐ Fe ☒ Mn (0.25+0.25)

8.2 (2 คะแนน)

8.2.1 bipyridine ใน molecular square จัดเป็นลิแกนด์ชนิด (0.25)

☒ monodentate ☐ bidentate ☐ tetradentate ☐ ambidentate ☐ chelate

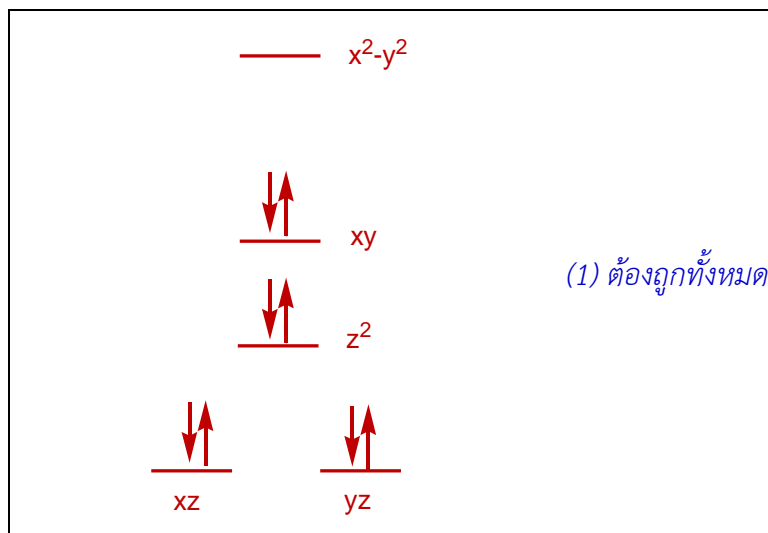
8.2.2 ethylenediamine ใน molecular square จัดเป็นลิแกนด์ชนิด (0.25) ต้องถูกทั้งหมด

☐ monodentate ☒ bidentate ☐ tetradentate ☐ ambidentate ☒ chelate

8.2.3 Z ใน molecular square มีค่า = (0.25)

8

8.2.4 d-splitting diagram ของ Pd ใน molecular square ที่ระบุชนิดของ d ออร์บิทัล และเติมอิเล็กตรอน

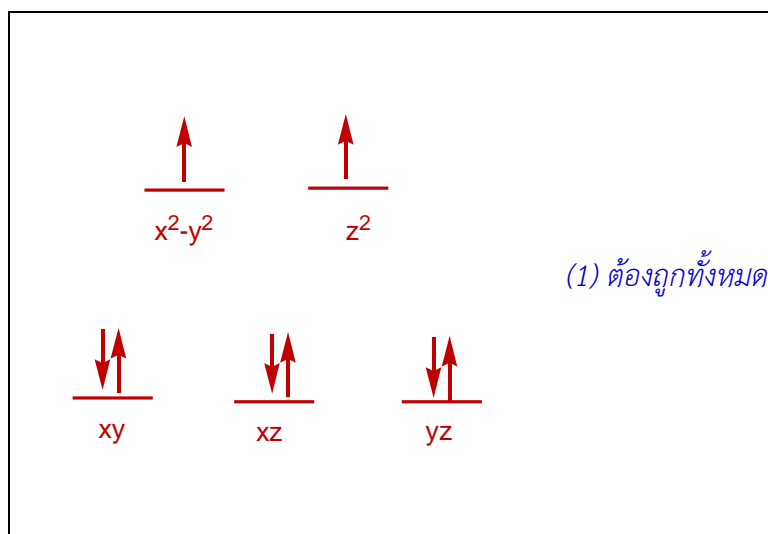
8.2.5 molecular square มีสมบัติแม่เหล็กเป็นแบบ

(0.25)

☒ diamagnetic ☐ paramagnetic ☐ ferromagnetic ☐ ferrimagnetic

8.3 (1.5 คะแนน)

8.3.1 d-splitting diagram ของ Ni^{2+} ในสารประกอบเชิงซ้อนระหว่าง 1 และ 2 ที่ระบุชนิดของ d ออร์บิทัล และเติมอิเล็กตรอน

8.3.2 เหตุผลของการเกิดการเปลี่ยนแปลง magnetic moment ของ Ni^{2+}

เนื่องจากวง triazine ในโมเลกุล molecular triangle จะทำหน้าที่เป็น axial ligand ด้านบนและล่างของ Ni(II)(acen)_2 มีผลทำให้ coordination ของ Ni^{2+} ใน Ni(II)(acen)_2 เปลี่ยนจาก square planar เป็น pseudo octahedral ทำให้มีอิเล็กตรอนเดี่ยว 2 ตัว

(0.5)

ค่าระดับพลังงาน x^2-y^2 และ z^2 อาจจะไม่ต้องเท่ากันเหมือนในรูปก็ได้ แต่จะต้องเขียนให้มีอิเล็กตรอนเดี่ยว 2 ตัว

8.4 (3.5 คะแนน)

8.4.1 spin state ของ molecular cage ($\oplus$ คือ LS Fe(II) และ $\bullet$ คือ HS Fe(II))

และค่าเฉลี่ยของ $\mu_{\text{spin-only}}$ (ตอบทศนิยม 2 ตำแหน่ง)

$\mu_{\text{spin-only}}$ เฉลี่ย =	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">0</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">1.23</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">2.45</div>	$\cdot \mu_B$
$\mu_{\text{spin-only}}$ เฉลี่ย =	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">3.68</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">4.90</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"></div>	$\cdot \mu_B$
$\mu_{\text{spin-only}}$ เฉลี่ย =	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"></div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"></div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"></div>	$\cdot \mu_B$

(0.25×10)

ถ้าเติมเกิน

5 state/ค่า

ได้คะแนน

เฉพาะ

state/ค่า

ที่ถูก

molecular cage มีค่า $\mu_{\text{spin-only}}$ ที่เป็นไปได้ทั้งหมด

5

ค่า

(0.25)

8.4.2 molecular cage เกิดสารเชิงซ้อนได้ดีที่สุดกับ

1-adamantanol

(0.25)

มีค่า K_f =

9,400

(0.5)

(ตอบเป็นเลขจำนวนเต็ม)

คำตอบข้อที่ 9 (10 คะแนน)

9.1 (1 คะแนน) อุณหภูมิต่ำสุด = °C (1.0)

ถ้าตอบ 323 (ลืมเปลี่ยนหน่วย K เป็น °C) ให้ 0.5 คะแนน

หมายเหตุ หากต้มหุสามชั้นที่อุณหภูมินี้จริง จะใช้เวลาต้มนานมาก ในทางปฏิบัติจะทำที่อุณหภูมิสูงกว่านี้

9.2 (0.5 คะแนน) คำตอบของข้อ 9.1 จะ ☐ เพิ่มขึ้น ☒ เท่าเดิม ☐ ลดลง (0.5)

เพราะ การเปลี่ยนหน่วยเกิดขึ้นกับทั้ง $\Delta_r H^\circ$ และ $\Delta_r S^\circ$ ดังนั้น แฟกเตอร์เปลี่ยนหน่วยจะหักล้างกันไปในระหว่างคำนวณ

9.3 (0.5 คะแนน) หากไม่ใช่ส้อมแทงหนังหมูก่อนนำไปทอดในน้ำมัน
☒ ไม่ฟูกรอบ (0.5)
หนังหมูกรอบที่ได้จะ ☐ แห้งเกินไป
☒ แน่นเกินไป

(ตอบตัวเลือกถูกให้ตัวเลือกละ 0.25 คะแนน ตัวเลือกผิดหัก 0.25 คะแนน ถ้าตอบทั้ง 3 ตัวเลือก ได้ 0 คะแนน)

9.4 (2.5 คะแนน) เส้นผ่านศูนย์กลางของรูพรุน = 40 μm (0.5)
(ตอบเป็นเลขจำนวนเต็ม)

สัดส่วนการขยายตัว = 9 (0.5)
(ตอบเป็นเลขจำนวนเต็ม)

วิธีคำนวณ

ปริมาตรน้ำในถุงน้ำ = $3.72 \text{ pL} = (3.72 \text{ pL}) \times \frac{10^{-12} \text{ L}}{1 \text{ pL}} \times \frac{10^3 \text{ mL}}{1 \text{ L}} = 3.72 \times 10^{-9} \text{ mL}$ (0.1)

มีน้ำมวล = $(3.72 \times 10^{-9} \text{ mL}) \times \frac{1.00 \text{ g}}{1 \text{ mL}} = 3.72 \times 10^{-9} \text{ g}$ (0.1)

จำนวนโมลของน้ำ = $(3.72 \times 10^{-9} \text{ g}) \times \frac{1 \text{ mol}}{18.0 \text{ g}} = 2.07 \times 10^{-10} \text{ mol}$ (0.1)

เมื่อนำหมูไปทอดในน้ำมันที่อุณหภูมิ 180°C ทำให้น้ำเปลี่ยนเป็นไอน้ำและเกิดการขยายตัวจนความดันภายในรูเท่ากับ 1 atm ซึ่ง ณ ขณะนั้น เหลือไอน้ำเพียง $100.00 - 99.56 = 0.44\%$ โดยโมล (0.2)

นั่นคือ จำนวนโมลของไอน้ำในขณะที่มีความดันภายในรูเท่ากับ 1 atm (0.2)

$$= (2.07 \times 10^{-10} \text{ mol}) \times 0.44/100 = 9.11 \times 10^{-13} \text{ mol}$$

คำนวณปริมาตรของรูพรุนจากสมการ $pV = nRT$; $V = \frac{nRT}{p}$ (0.2)

$$V_{\text{pore}} = \frac{(9.11 \times 10^{-13} \text{ mol})(0.08206 \text{ L atm K}^{-1} \text{ mol}^{-1})(180 + 273.15 \text{ K})}{(1 \text{ atm})}$$

$$V_{\text{pore}} = 3.39 \times 10^{-11} \text{ L} = (3.39 \times 10^{-11} \text{ L}) \times \frac{10^{-3} \text{ m}^3}{1 \text{ L}} = 3.39 \times 10^{-14} \text{ m}^3$$

จากสูตรคำนวณปริมาตรทรงกลม $V = \frac{4}{3}\pi r^3$

แทนค่า $(3.39 \times 10^{-14} \text{ m}^3) = \frac{4}{3}\pi r^3$

$$r = \sqrt[3]{\frac{3}{4\pi} \times (3.39 \times 10^{-14} \text{ m}^3)} = 2.01 \times 10^{-5} \text{ m} = 20.1 \mu\text{m}$$
 (0.2)

(เลื่อนจุดทศนิยมผิดหลัก 0.1 คะแนน)

ดังนั้น เส้นผ่านศูนย์กลางของรูพรุน (d) = $(20.1 \mu\text{m}) \times 2 = 40.2 \mu\text{m} \approx 40 \mu\text{m}$ (0.2)

สัดส่วนการขยายตัว (expansion ratio) = $\frac{3.39 \times 10^{-11} \text{ L}}{3.72 \times 10^{-12} \text{ L}} = 9.11 \approx 9$ (0.2)

9.5 (1 คะแนน) ปริมาณความร้อนที่ต้องใช้ในขั้นตอนนี้ = 1.50 MJ (0.5)

วิธีคำนวณ

(ถ้านักเรียนตอบในหน่วยอื่น เช่น J หรือ kJ หัก 0.25 คะแนน)

ความร้อนที่ใช้ในการเพิ่มอุณหภูมิน้ำมันปาล์ม (q_1) (0.2)

$$q_1 = 2.00 \text{ L} \times \frac{10^3 \text{ mL}}{1 \text{ L}} \times \frac{0.904 \text{ g}}{1 \text{ mL}} \times 4.02 \frac{\text{J}}{\text{g}^\circ\text{C}} \times ((180 - 25)^\circ\text{C}) \times \frac{1 \text{ MJ}}{10^6 \text{ J}} = \mathbf{1.13 \text{ MJ}}$$

ความร้อนที่ใช้ชดเชยการสูญเสียความร้อนตลอดการให้ความร้อน (q_2) (0.2)

$$q_2 = ((5 + 20) \text{ min}) \times 14.8 \frac{\text{kJ}}{\text{min}} \times \frac{1 \text{ MJ}}{10^3 \text{ kJ}} = \mathbf{0.37 \text{ MJ}}$$

(ถ้านักเรียนไม่ได้รวมเวลา 5 นาทีในการคำนวณขั้นนี้ จะได้คำตอบเป็น 0.30 MJ หัก 0.1 คะแนน)

ความร้อนที่ใช้ทั้งหมดในขั้นตอนนี้ (q_{total}) (0.1)

$$q_{\text{total}} = 1.13 \text{ MJ} + 0.37 \text{ MJ} = \mathbf{1.50 \text{ MJ}}$$

9.6 (1.5 คะแนน) $\Delta_c H$ ของแก๊สหุงต้ม = -2418 kJ mol⁻¹ (0.5)

มวลของแก๊สหุงต้มที่ต้องใช้ = 29.9 g (0.5)

วิธีคำนวณ

$$\Delta_c H \text{ ของแก๊สหุงต้ม} = \frac{(-2220 \times 7) + (-2880 \times 3)}{10} = \mathbf{-2418 \text{ kJ mol}^{-1}} \quad (0.2)$$

$$\text{มวลต่อโมลของแก๊สหุงต้ม} = \frac{(44.0 \times 7) + (58.0 \times 3)}{10} = \mathbf{48.2 \text{ g mol}^{-1}} \quad (0.1)$$

มวลของแก๊สหุงต้มที่ต้องใช้ ($m_{\text{cooking gas}}$) (0.2)

$$m_{\text{cooking gas}} = 1.50 \text{ MJ} \times \frac{10^3 \text{ kJ}}{1 \text{ MJ}} \times \frac{1 \text{ mol}}{2418 \text{ kJ}} \times \frac{48.2 \text{ g}}{1 \text{ mol}} = \mathbf{29.9 \text{ g}}$$

(ถ้านักเรียนหาเพียงจำนวนโมลของแก๊สหุงต้ม $(1.50 \times 10^3)/2418 = 0.620 \text{ mol}$ ได้ 0.1 คะแนน)

(ถ้าคำตอบข้อ 9.5 ของนักเรียนไม่ใช่ 1.50 MJ และนักเรียนใช้ค่านั้นโดยส่วนที่เหลือถูกหมดก็ให้ 0.2 คะแนน)

9.7 (2 คะแนน) ต้นทุน = 248.6 บาท/หมูสามชั้น 1 kg (0.5)
(ตอบทศนิยม 1 ตำแหน่ง)

ราคาขาย = 92.07 บาท/หมูกรอบ 1 ซีด (0.5)
(ตอบทศนิยม 2 ตำแหน่ง)

วิธีคำนวณ

ต้นทุนจากหมูสามชั้น/หมูสามชั้น 1 kg = $1 \text{ kg} \times \frac{170 \text{ THB}}{1 \text{ kg}} = 170 \text{ THB}$ (0.1)

ต้นทุนจากน้ำมันปาล์ม/หมูสามชั้น 1 kg (0.2)

$$= 1 \text{ kg Pork Belly} \times \frac{2 \text{ L}}{8 \text{ kg Pork Belly}} \times \frac{45 \text{ THB}}{1 \text{ L}} = 11.25 \text{ THB} \approx 11.2 \text{ THB}$$

(ถ้านักเรียนลืมนึกคิดปริมาณน้ำมันต่อหมูสามชั้น 1 kg จะได้ 90 บาท - ไม่ได้คะแนน)

ต้นทุนจากค่าแรง/หมูสามชั้น 1 kg (0.2)

$$= 70 \text{ min} \times \frac{340 \text{ THB}}{1 \text{ working day}} \times \frac{1 \text{ working day}}{8 \text{ hr}} \times \frac{1 \text{ hr}}{60 \text{ min}} = 49.58 \text{ THB} \approx 49.6 \text{ THB}$$

(ถ้านักเรียนลืมนึกคิดว่า 1 วันทำงาน = 8 ชั่วโมงทำงาน จะได้ 396.7 บาท - ไม่ได้คะแนน)

ต้นทุนจากแก๊สหุงต้ม/หมูสามชั้น 1 kg = $100 \text{ g} \times \frac{1 \text{ kg}}{10^3 \text{ g}} \times \frac{423 \text{ THB}}{15 \text{ kg}} = 2.82 \text{ THB} \approx 2.8 \text{ THB}$ (0.1)

ต้นทุนจากวัตถุดิบอื่น ๆ/หมูสามชั้น 1 kg = 15 THB (0)

ต้นทุน/หมูสามชั้น 1 kg (= ต้นทุน/หมูกรอบ 6 ซีด) (0.1)

$$\frac{\text{Cost}}{1 \text{ kg Pork Belly}} = 170 + 11.2 + 49.6 + 2.8 + 15 = 248.6 \text{ THB} = \frac{\text{Cost}}{0.6 \text{ kg Crispy Pork}}$$

(ถ้านักเรียนคำนวณต้นทุนในขั้นตอนเดียวจะประมาณค่าได้เป็น 248.7 บาท)

ต้นทุน/หมูกรอบ 1 ซีด (0.1)

$$\frac{\text{Cost}}{0.1 \text{ kg Crispy Pork}} = \frac{248.6 \text{ THB}}{6} = 41.43 \text{ THB}$$

(ถ้านักเรียนคำนวณต้นทุนในขั้นตอนเดียวจะประมาณค่าได้เป็น 41.45 บาท)

ราคาขาย/หมูกรอบ 1 ซีด (0.2)

$$\frac{\text{Sale Price}}{0.1 \text{ kg Crispy Pork}} = 41.43 \text{ THB Cost} \times \frac{100 \text{ THB Sale Price}}{45 \text{ THB Cost}} = 92.07 \text{ THB}$$

(ถ้านักเรียนคำนวณต้นทุนในขั้นตอนเดียวจะประมาณค่าได้เป็น 92.11 บาท)

$$\begin{aligned} \frac{\text{Cost}}{1 \text{ kg Pork Belly}} &= \left(1 \text{ kg} \times \frac{170 \text{ THB}}{1 \text{ kg}}\right) + \left(1 \text{ kg Pork Belly} \times \frac{2 \text{ L}}{8 \text{ kg Pork Belly}} \times \frac{45 \text{ THB}}{1 \text{ L}}\right) \\ &+ \left(70 \text{ min} \times \frac{340 \text{ THB}}{1 \text{ working day}} \times \frac{1 \text{ working day}}{8 \text{ hr}} \times \frac{1 \text{ hr}}{60 \text{ min}}\right) + \left(100 \text{ g} \times \frac{1 \text{ kg}}{10^3 \text{ g}} \times \frac{423 \text{ THB}}{15 \text{ kg}}\right) + 15 \text{ THB} \\ &= 248.7 \text{ THB} \end{aligned}$$

9.8 (1 คะแนน) มวลต่อโมล = 3.0×10^3 g mol⁻¹ (0.5)

วิธีคำนวณ

จากสมการ $\Pi = cRT = \frac{n}{V}RT = \frac{m}{MV}RT$ (0.2)

$$M = \frac{m}{\Pi V}RT$$

แทนค่า

$$M = \frac{(1.20 \text{ g}) \times (0.08206 \text{ L atm K}^{-1} \text{ mol}^{-1}) \times (27 + 273.15 \text{ K})}{\left(2.0 \text{ kPa} \times \frac{1 \text{ atm}}{101.325 \text{ kPa}}\right) \times \left(500 \text{ mL} \times \frac{1 \text{ L}}{10^3 \text{ mL}}\right)} \quad (0.3)$$

ดังนั้น $M = 2994.8 \text{ g mol}^{-1} \approx 3000 \text{ g mol}^{-1} = 3.0 \times 10^3 \text{ g mol}^{-1}$

(ถ้านักเรียนลืมเปลี่ยนหน่วยความดันและปริมาตร (หรือเปลี่ยนหน่วยผิด) หักจุดละ 0.1 คะแนน)

คำตอบข้อที่ 10 (10 คะแนน)

10.1 (2.5 คะแนน) วัดอายุของตัวอย่างได้นานที่สุด

$$3.81 \times 10^4$$

ปี

(0.5)

(ตอบในรูป A.BC $\times 10^n$)

วิธีคำนวณ

เนื่องจากต้องการวัดอายุของตัวอย่างให้นานที่สุด ($t_{\max}$)

จึงใช้ปริมาณตัวอย่างมากที่สุด คือ 100 g

(0.5)

แต่ปริมาณ ^{14}C น้อยที่สุดที่เครื่องมือตรวจวัดได้ เท่ากับ 1 pg

$$\text{ดังนั้น ความเข้มข้นต่ำสุดที่จะสามารถตรวจวัดได้คือ } \frac{1 \times 10^{-12} \text{ g}}{100 \text{ g}} \times 10^{12} = 0.01 \text{ ppt}$$

(0.5)

การสลายตัวของ ^{14}C เป็นปฏิกิริยาอันดับ 1 จึงสามารถใช้สมการ

$$\ln[A]_t = -kt + \ln[A]_0$$

$$\text{และ } ^{14}\text{C} \text{ มีครึ่งชีวิต (half-life, } t_{1/2}) \text{ เท่ากับ 5730 ปี} = \frac{\ln 2}{k} \text{ ดังนั้น } k = 1.210 \times 10^{-4} \text{ ปี}^{-1}$$

(0.5)

แทนค่าทั้งหมดในสมการ จะได้

$$\begin{aligned} \ln(0.01 \text{ ppt}) &= -(1.210 \times 10^{-4} \text{ ปี}^{-1})t_{\max} + \ln(1 \text{ ppt}) \\ (1.210 \times 10^{-4} \text{ ปี}^{-1})t_{\max} &= 4.605 \end{aligned}$$

(0.5)

$$\text{ดังนั้น วัดอายุของตัวอย่างได้นานที่สุด (} t_{\max} \text{) = } 3.81 \times 10^4 \text{ ปี}$$

ซึ่งห่างไกลจากอายุของยุคไดโนเสาร์มาก (ครึ่งชีวิตของ ^{14}C สั้นเกินไป)

10.2 (2 คะแนน) ครึ่งชีวิตของธาตุกัมมันตรังสีที่ใช้ได้ควรมีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ

(0.5)

☐ 4×10^4 ปี

☐ 4×10^5 ปี

☐ 4×10^6 ปี

☒ 4×10^7 ปี

☐ 4×10^8 ปี

☐ 4×10^9 ปี

☐ 4×10^{10} ปี

☐ 4×10^{11} ปี

วิธีคำนวณ

ยุคไดโนเสาร์อยู่ระหว่าง 252 ถึง 66 ล้านปีก่อน ครึ่งชีวิตของธาตุกัมมันตรังสีที่มีค่าน้อยที่สุดที่สามารถใช้ได้ จึงควรพิจารณาจากเวลา 252 ล้านปี (โดยใช้ปริมาณสารและขีดจำกัดการวัดเท่าเดิม)

(0.5)

จาก

$$\ln[A]_t = -kt + \ln[A]_0$$

แทนค่าเวลาและความเข้มข้นในสมการ

$$\begin{aligned} \ln(0.01 \text{ ppt}) &= -k(2.52 \times 10^8 \text{ ปี}) + \ln(1 \text{ ppt}) \\ k &= 1.8 \times 10^{-8} \text{ ปี}^{-1} \end{aligned}$$

จะได้

(0.5)

และครึ่งชีวิต

$$(t_{1/2}) = \frac{\ln 2}{k} = \frac{\ln 2}{1.8 \times 10^{-8} \text{ ปี}^{-1}} = 3.8 \times 10^7 \text{ ปี}$$

(0.5)

นั่นคือ ครึ่งชีวิตของธาตุกัมมันตรังสีที่สามารถใช้ได้ควรมีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 4×10^7 ปี

10.3 (1 คะแนน) ไดโนเสาร์ที่ขุดค้นพบได้ในบริเวณดังกล่าวควรอยู่ในยุค

(1)

- ☐ ยุค Early Triassic (252–247 ล้านปีก่อน)
- ☐ ยุค Middle Triassic (247–237 ล้านปีก่อน)
- ☐ ยุค Late Triassic (237–201 ล้านปีก่อน)
- ☐ ยุค Early Jurassic (201–175 ล้านปีก่อน)
- ☐ ยุค Middle Jurassic (175–163 ล้านปีก่อน)
- ☐ ยุค Late Jurassic (163–145 ล้านปีก่อน)
- ☒ ยุค Early Cretaceous (145–100 ล้านปีก่อน)
- ☐ ยุค Late Cretaceous (100–66 ล้านปีก่อน)

วิธีคำนวณ

พิจารณาด้วย ^{238}U การสลายตัวเป็นปฏิกิริยาอันดับ 1 จึงสามารถใช้สมการ

$$\ln[A]_t = -kt + \ln[A]_0$$

^{238}U มีครึ่งชีวิต (half-life, $t_{1/2}$) เท่ากับ 4.47×10^9 ปี $= (\ln 2)/k$ ดังนั้น $k = 1.55 \times 10^{-10}$ ปี $^{-1}$

แทนปริมาณที่พบในธรรมชาติและที่ตรวจพบในสมการ จะได้

$$\ln(97.29\%) = -(1.55 \times 10^{-10} \text{ ปี}^{-1})t + \ln(99.28\%)$$

พบว่า

$$t = 1.31 \times 10^8 \text{ ปี (หรือ 131 ล้านปี)}$$

นั่นคือ อยู่ในยุค Early Cretaceous

หรือ

พิจารณาด้วย ^{235}U การสลายตัวเป็นปฏิกิริยาอันดับ 1 จึงสามารถใช้สมการ

$$\ln[A]_t = -kt + \ln[A]_0$$

^{235}U มีครึ่งชีวิต (half-life, $t_{1/2}$) เท่ากับ 7.04×10^8 ปี $= (\ln 2)/k$ ดังนั้น $k = 9.85 \times 10^{-10}$ ปี $^{-1}$

แทนปริมาณที่พบในธรรมชาติและที่ตรวจพบในสมการ จะได้

$$\ln(0.62\%) = -(9.85 \times 10^{-10} \text{ ปี}^{-1})t + \ln(0.71\%)$$

พบว่า

$$t = 1.38 \times 10^8 \text{ ปี (หรือ 138 ล้านปี)}$$

นั่นคือ อยู่ในยุค Early Cretaceous

10.4 (1.5 คะแนน) การสลายตัวปลดปล่อยอนุภาคแอลฟา จำนวน

6

อนุภาค

(0.5)

อนุภาคบีตา จำนวน

4

อนุภาค

(0.5)

สัญลักษณ์นิวเคลียร์ของ Po ที่เกิดขึ้น คือ

210

Po

(0.5)

84

ต้องถูกทั้งหมด

วิธีคิด

กำหนดจำนวนอนุภาคแอลฟาและบีตาที่ปลดปล่อยคือ x และ y ตามลำดับ

จะได้ว่า $x + y = 10$ (1)

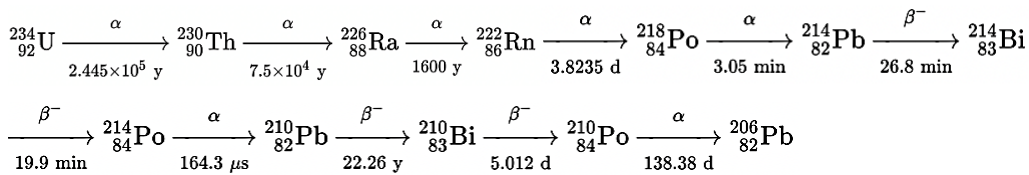
การสลายตัวจาก U ซึ่งมีเลขอะตอม 92 ได้ผลิตภัณฑ์เป็น Po ซึ่งมีเลขอะตอม 84 (ดูจากตารางธาตุ)
(ทุกการปลดปล่อยแอลฟาเลขอะตอมลดลง 2 และทุกการปลดปล่อยบีตาเลขอะตอมเพิ่มขึ้น 1)

จะได้ว่า $92 - 84 = 8 = 2x - y$ (2)

แก้สมการ (1) และ (2) จะได้

$$x = 6 \text{ และ } y = 4$$

เลขมวลของ Po เท่ากับ $234 - 6(4) = 210$

10.5 (3 คะแนน) จะมีปริมาณ ${}^{234}\text{Pa}^*$ เหลืออยู่

0.011

g

(0.5)

(ตอบเลขนัยสำคัญ 2 ตัว)

วิธีคำนวณ

การสลายตัวเป็นปฏิกิริยาอันดับ 1 และเกิดแบบแข่งขัน

การเปลี่ยนแปลงปริมาณ ${}^{234}\text{Pa}^*$ คือ

$$-\frac{d[{}^{234}\text{Pa}^*]}{dt} = k_{1.17\text{min}}[{}^{234}\text{Pa}^*] + k_{1.17\text{min}}[{}^{234}\text{Pa}^*] = 2k_{1.17\text{min}}[{}^{234}\text{Pa}^*] \quad (1)$$

จะได้ว่า

$$\ln({}^{234}\text{Pa}^*) = -2k_{1.17\text{min}}t + \ln({}^{234}\text{Pa}^*)_0 \quad (0.5)$$

$$\ln({}^{234}\text{Pa}^*) = -2k_{1.17\text{min}}t + \ln(115 \text{ g}) \quad (0.25)$$

$$\ln({}^{234}\text{Pa}^*) = -2\left(\frac{\ln 2}{1.17 \text{ min}}\right)t + \ln(115 \text{ g}) \quad (0.5)$$

$$\ln({}^{234}\text{Pa}^*) = -2(0.592)(7.8 \text{ min}) + 4.745 \quad (0.25)$$

$$\ln({}^{234}\text{Pa}^*) = -9.24 + 4.745$$

$$\ln({}^{234}\text{Pa}^*) = -4.50$$

$${}^{234}\text{Pa}^* = e^{-7.70}$$

$${}^{234}\text{Pa}^* = 0.011 \text{ g}$$

คำตอบข้อที่ 11 (10 คะแนน)

11.1 (1.5 คะแนน) คำอธิบาย

$E_{\text{gap}}^{\text{bulk}}$	ช่องว่างระหว่างแถบพลังงาน (energy band gap) ของ bulk CdSe	(0.5)
$-\frac{3.6e^2}{4\pi\epsilon_0\epsilon R}$	พลังงานศักย์ไฟฟ้าตามกฎของคูลอมบ์ ระหว่าง อิเล็กตรอน (ประจุลบ) ใน conduction band กับ โฮล (ประจุบวก) ใน valence band	(0.5)
	มี dielectric constant ϵ เนื่องจากอันตรกิริยาขึ้นกับชนิดของวัสดุ (ไม่ใช่สุญญากาศ)	(0.5)

11.2 (1 คะแนน) สีของของแข็ง CdSe

- ☐ สีม่วง   ☐ สีคราม   ☐ สีนํ้าเงิน   ☐ สีเขียว   (0.5)
☐ สีเหลือง   ☐ สีแสด   ☒ สีแดง   (1)

$$\lambda = \frac{hc}{E} = \frac{(6.626 \times 10^{-34} \text{ J s})(2.998 \times 10^8 \text{ m s}^{-1})}{\left(1.74 \text{ eV} \times \frac{1.602 \times 10^{-19} \text{ J}}{1 \text{ eV}}\right)} = 713 \text{ nm}$$

11.3 (2.5 คะแนน) ขนาดของอนุภาค CdSe QDs = 2.3 nm (0.5)

วิธีคำนวณ

$$\Delta E \approx E_{\text{gap}}^{\text{bulk}} + \frac{h^2}{8\mu r^2}$$

Confinement energy: (0.5) (0.25)

$$\begin{aligned} \frac{h^2}{8\mu r^2} &= \frac{(6.626 \times 10^{-34} \text{ J s})(2.998 \times 10^8 \text{ m s}^{-1})}{(510 \times 10^{-9} \text{ m})} - \left(1.74 \text{ eV} \times \frac{1.602 \times 10^{-19} \text{ J}}{1 \text{ eV}}\right) \\ &= 3.90 \times 10^{-19} \text{ J} - 2.79 \times 10^{-19} \text{ J} = 2.43 \text{ eV} - 1.74 \text{ eV} \\ &= 1.11 \times 10^{-19} \text{ J} = 0.69 \text{ eV} \end{aligned} \quad (0.25)$$

Reduced mass: (0.5)

$$\frac{1}{\mu} = \frac{1}{0.13 \cdot m_e} + \frac{1}{0.45 \cdot m_e} = \left(\frac{0.45 + 0.13}{0.13 \cdot 0.45}\right) \frac{1}{m_e} \Rightarrow \mu = 0.10 \cdot m_e$$

Size of CdSe QDs: (0.5)

$$\frac{1}{r^2} = (1.11 \times 10^{-19} \text{ J}) \times \frac{8(0.10 \times 9.109 \times 10^{-31} \text{ kg})}{(6.626 \times 10^{-34} \text{ J s})^2} = 1.84 \times 10^{17} \text{ m}^{-2}$$

$$r^2 = 5.44 \times 10^{-18} \text{ m}^2$$

$$r = 2.33 \times 10^{-9} \text{ m} = 2.33 \text{ nm}$$

11.4 (1.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ

Capacitor potential energy: $U = \frac{1}{2}QV = \frac{1}{2}CV^2 = \frac{1}{2}\frac{Q^2}{C}$ ชาร์จด้วยอิเล็กตรอน 1 ตัว นั่นคือ ประจุ $e = 1.602 \times 10^{-19} \text{ C}$

$$U = \frac{Q^2}{2C} = \frac{e^2}{2 \cdot 4\pi\epsilon_0\epsilon r}$$

(0.5)

$$U = \frac{(1.602 \times 10^{-19} \text{ C})^2}{2 \times 4\pi(8.854 \times 10^{-12} \text{ F m}^{-1})(6.20)r}$$

(0.5)

$$U = \frac{1.86 \times 10^{-29} \text{ J m}}{r} = \frac{0.116 \text{ eV}}{(r / \text{nm})}$$

(0.5)

หน่วย: $1 \text{ V} = 1 \text{ J C}^{-1}$ $1 \text{ F} = 1 \text{ C V}^{-1}$

$$U = \frac{1}{2}QV \text{ และ } C = \frac{Q}{V}$$

$$\therefore U = \frac{1}{2}CV^2$$

11.5 (1.5 คะแนน) รัศมีของอนุภาค CdSe QDs ☒ เล็กกว่า

(0.25)

☐ ใหญ่กว่า

4.52

nm

(0.5)

วิธีคำนวณ

ที่อุณหภูมิห้อง (25 °C) พลังงานความร้อน (thermal energy) มีค่าประมาณ

$$\Delta E = k_B T = \frac{(1.381 \times 10^{-23} \text{ J K}^{-1})(298 \text{ K})}{(1.602 \times 10^{-19} \text{ J eV}^{-1})} = 25.7 \text{ meV}$$

(0.5)

พลังงานที่เพิ่มขึ้นในการชาร์จประจุที่ละตัวเทียบได้กับระดับพลังงานที่มีระยะห่างที่ละ U (ในข้อ 11.4)

ดังนั้น จะสังเกตปรากฏการณ์ทางควอนตัมได้ ... for the single electron effect to be observable

$$\frac{0.116 \text{ eV}}{(r / \text{nm})} \gg 25.7 \text{ meV @ 298 K}$$

(0.25)

$$r \ll 4.52 \text{ nm}$$

- 11.6 (2 คะแนน) ตัวแปรที่ต้องใช้ คือ ☐ ประจุ (Q) ☐ กำลังไฟฟ้า (P) ☐ แรงดันไฟฟ้า (V)
 (0.5) ☒ ความจุ (C) ☐ กระแสไฟฟ้า (I) ☐ ความต้านทาน (R)

ค่าความต้านทาน ☒ ต่ำสุด

(0.25) ☐ สูงสุด

คือ

4.11

k Ω (0.5) *นัยสำคัญผิด -0.25*

วิธีคำนวณ

สูตรการคำนวณ $\Delta t = R \cdot (?)$

... วิเคราะห์หน่วย

$$s = (V A^{-1}) \cdot [?]$$

(0.25)

$$[?] = (A s) \cdot V^{-1} = C \cdot V^{-1}$$

$$\therefore ? = \frac{Q}{V} = C$$

ดังนั้น ตัวแปรที่ต้องการ คือ ความจุ (capacitance)

Heisenberg Uncertainty Principle:

$$\Delta E \cdot \Delta t \geq \frac{\hbar}{2}$$

$$\left(\frac{e^2}{2C}\right) \cdot (RC) \geq \frac{\hbar}{2}$$

(0.25)

$$R \geq \frac{\hbar}{e^2} \sim 4.11 \text{ k}\Omega$$

(0.25)

